

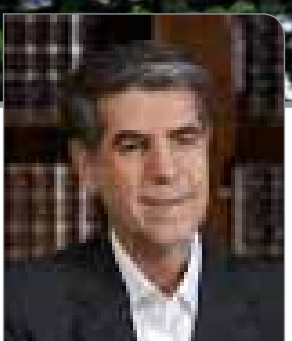

نماینده مردم آذربایجان شرقی در مجلس شورای اسلامی در گفت و گو با رهبر تاکید کرد:

حمایت از تولید؛ ضرورت راهبردی برای استقلال ملی

شهناز صفایی: وضعیت فعلی صنعت و تولید، روایتی پیچیده از چالش‌ها و فرصت‌های در هم تنیده است. از یک سو، تورم، نوسانات ارزی و محدودیت‌های تأمین مواد اولیه، کمر تولیدکننده را خم کرده و حاشیه سود او را به حداقل رسانده و از سوی دیگر، رقابت با کالاهای وارداتی غیرقانونی و گاهی قانونی، فضای تنفس را برای تولید داخلی تنگ‌تر کرده است. اما آیا این سختی‌ها باید بهانه‌ای برای ناامیدی باشند؟ قطعاً خیر. واقعیت این است که صنعت ایران ظرفیت عظیمی دارد؛ از معادن و منابع غنی گرفته تا نیروی انسانی خلاق و توانمند. اگر بتوانیم با همدلی و نگاه بلندمدت، موانع را برداریم و به تولیدکننده اعتماد کنیم، می‌توانیم از بحران‌ها به‌عنوان فرصتی برای نوسازی و تحول ساختاری استفاده کنیم. صمت در همین راستا و باهدف عمل به تعهد رسانه‌ای خود و شناخت بهتر چالش‌ها و ظرفیت‌های کشور در حوزه تولید و صنعت قصد دارد چهارشنبه‌های هر هفته در این صفحه گفت‌وگویی صمیمانه و صریح با نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی داشته باشد. در این گزارش‌ها تلاش می‌کنیم در جهت شفاف‌سازی، اطلاع‌رسانی درست در مسیر ایجاد فضای گفت‌وگو سازنده میان جامعه، نخبگان و تصمیم‌سازان اجرایی گام برداریم. هدف ما کمک به شناخت بهتر نیازهای واقعی تولید و صنعت کشور و تشویق سیاست‌گذاران و فعالان اقتصادی به اتخاذ تصمیم‌های هوشمندانه و عملیاتی است تا موجبات رشد و توسعه پایدار در تمامی مناطق کشور شود. در این شماره از روزنامه **گفت‌وگو** در راستای شناخت وضعیت کلی صنعت و تولید کشور و چالش‌های و فرصت‌های پیش‌روی آن مصاحبه‌ای داشتیم با رضا صدیقی، نماینده مردم آذربایجان شرقی در دوره دوازدهم مجلس شورای اسلامی که در ادامه می‌خوانید.

دولتی و مجلس قرار گیرند. استان آذربایجان شرقی با داشتن ظرفیت‌های صنعتی مناسب، می‌تواند در تأمین نیازهای دفاعی کشور و ارتقای توانمندی‌های امنیتی نقش مؤثری ایفا کند. این حمایت‌ها باید شامل تسهیل دسترسی به فناوری‌های روز، تأمین مواد اولیه استراتژیک، و حمایت از تحقیق و توسعه در این حوزه باشد.

یکی از بخش‌های مهم تولیدی-صنعتی استان صنایع مرتبط با امنیت غذایی و کشاورزی است. با توجه به اهمیت تأمین مایحتاج در شرایط بحرانی، حمایت از واحدهای تولیدی در بخش‌های کشاورزی، دامپروری، و به‌ویژه صنایع تبدیلی و تکمیلی که ارزش‌افزوده ایجاد کرده و ماندگاری محصولات را افزایش می‌دهند، امری ضروری است. حوزه پتروشیمی، پالایش و انرژی نه‌تنها منبع اصلی درآمد ارزی کشور محسوب می‌شوند، بلکه تأمین‌کننده سوخت و مواد اولیه بسیاری از صنایع دیگر هستند. تقویت نظام بانکی و هدایت منابع مالی به سمت تولید، از طریق کاهش نرخ سود تسهیلات و افزایش سقف وام‌ها، امری مؤثر و مهم است.

از سوی دیگر، تقویت زنجیره تأمین و رفع وابستگی به واردات مواد اولیه و قطعات باید در دستور کار قرار گیرد. این امر نیازمند سرمایه‌گذاری در صنایع بالادستی، توسعه اکتشافات معدنی، و تشویق بخش خصوصی جهت ورود به این حوزه‌هاست. همچنین، حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز تحقیقاتی برای دستیابی به فناوری‌های نوین و خودکفایی در تولید تجهیزات و ماشین‌آلات صنعتی، نقشی کلیدی ایفا می‌کند. مورد دیگر تضمین خرید محصولات تولید داخل توسط دولت و نهادهای عمومی است که می‌تواند به ایجاد تقاضای پایدار برای محصولات ایرانی کمک شایانی کند.

در نهایت، فرهنگ‌سازی و ارتقای عزت و اعتماد به تولید ملی، از اهمیت بالایی برخوردار است. باید این اطمینان را ایجاد نمود که با حمایت از تولید داخلی، نه‌تنها به رونق اقتصادی و ایجاد اشتغال کمک شایانی می‌شود، بلکه در خط مقدم دفاع از استقلال اقتصادی کشور نیز مهم‌ترین گام برداشته می‌شود. این رویکرد می‌تواند تضمین‌کننده تاب‌آوری و شکوفایی صنعت و تولید کشور در برابر تمامی چالش‌ها باشد.

آنچه گفته شد با نگاه به صنعت و تولید کل کشور بود. در نهایت بفرمایید در استان شما به‌طور خاص تولیدکنندگان با چه چالش‌هایی مواجه هستند؟

در استان آذربایجان شرقی که به‌عنوان یکی از قطب‌های صنعتی و کشاورزی کشور شناخته می‌شود، به‌ویژه در شرایط جنگ اقتصادی و فشارهای تحمیلی که بر کل کشور حاکم است؛ با برخی مسائل روبه‌رو هستیم. یکی از مهم‌ترین دغدغه‌ها، مشکلات تأمین مواد اولیه و نوسانات شدید نرخ آنهاست. تشدید تحریم‌ها و محدودیت‌های ارزی، تأمین مواد اولیه را با دشواری‌های فراوانی روبه‌رو کرده است. این مسئله منجر به افزایش هزینه‌های تولید، کاهش ظرفیت تولید، و در نهایت، بالا رفتن نرخ تمام شده محصولات می‌شود. علاوه بر این، دسترسی محدود به منابع مالی و تسهیلات بانکی با نرخ سود مطلوب، یکی دیگر از موانع جدی پیش روی تولیدکنندگان استان ماست. تعادل نظام بانکی مانع از سرمایه‌گذاری مؤثر، توسعه خطوط تولید، و حتی تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی می‌شود. چالش دیگر، نابسامانی در قوانین و مقررات و بروکراسی اداری پیچیده است که روند تولید و صدور مجوزها را طولانی و پرهزینه می‌کند. تولیدکنندگان با موانع متعددی در زمینه اخذ مجوزهای لازم، استعلامات، و رعایت مقررات دست و پاگیر مواجه هستند که این دست‌اندازها، باعث اتلاف وقت و منابع می‌شود. در برخی موارد نبود بازار فروش پایدار و رقابت ناسالم نیز از دیگر مشکلاتی است که دامن‌گیر تولیدکنندگان استان می‌شود. اگرچه برخی صنایع استان مانند صنعت خودرو، قطعه‌سازی، و صنایع غذایی، از ظرفیت خوبی برخوردارند، اما نوسانات بازار، کاهش قدرت خرید مردم، و ورود کالاهای قاچاق بی‌کیفیت، رقابت را برای تولیدکنندگان داخلی دشوار می‌کند. کمبود نیروی کار ماهر و متخصص در برخی رشته‌های صنعتی، و مهاجرت نیروهای جوان به شهرهای بزرگ‌تر، یکی دیگر از چالش‌های بلندمدت استان محسوب می‌شود که نیازمند توجه ویژه به امر آموزش و مهارت‌آموزی است.

در مجموع تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم شرایط جنگی و تحریم‌ها، ضعف در زیرساخت‌ها، حمل‌ونقل، و زنجیره تأمین، چالش‌ها را تشدید کرده و فشار مضاعفی بر دوش تولیدکنندگان استان وارد می‌کند.

با توجه به برنامه‌ها و اقداماتی که دارید و امکاناتی که فراهم شده بیشتر حمایت از کدام صنایع استان در اولویت است؟

در شرایط کنونی که کشور با چالش‌های جنگ اقتصادی و فشارهای بین‌المللی روبه‌روست، شناسایی و حمایت از صنایع استراتژیک در استان آذربایجان شرقی از اهمیت حیاتی برخوردار است. این صنایع، به دلیل نقشی که در تأمین نیازهای اساسی، حفظ امنیت ملی، و ایجاد تاب‌آوری اقتصادی ایفا می‌کنند، باید در اولویت حمایت‌های

با دانش و تخصص خود به حرکت درآورد. در نهایت، فرهنگ‌سازی برای اولویت قائل شدن به کالاهای تولید داخل و ایجاد اعتماد عمومی نسبت به اولویت‌دهی به کیفیت و توانمندی محصولات ایرانی، می‌تواند به تسریع این فرآیند کمک کند.

سمتکو نشان داد که با اراده، تخصص و حمایت‌های لازم، دستیابی به خودکفایی در صنایع راهبردی، حتی در سخت‌ترین شرایط، امری دست‌یافتنی است.

به‌تازگی درباره نابسامانی بازار مکاتباتی با شش وزیر دولت چهاردهم داشتید که نشان از دغدغه شما دارد؛ مهم‌ترین مانع در کنترل قیمت‌ها را ضعف قانون می‌دانید یا ضعف نظارت و اجرا؟

این مسئله چندوجهی است و نمی‌توان آن را صرفاً به ضعف قانون یا ضعف نظارت و اجرا تقلیل داد. در شرایط کنونی که کشور با چالش‌های اقتصادی ناشی از جنگ تحمیلی و تحریم‌های ظالمانه دست‌وپنجه نرم می‌کند، نابسامانی بازار و قیمت‌ها به یکی از دغدغه‌های اصلی مردم و مسئولان تبدیل شده و دشمن نیز پس از ناکامی در جبهه‌های مختلف، جنگ را وارد میدان اقتصاد کرده است. بنابراین ضمن تأکید بر غیر قابل بودن افزایش قیمت‌های شدید و نامتعارف و همچنین تحمیل فشار مضاعف بر سفره خانواده‌ها، از وزارتخانه‌هایی که نقش برجسته‌تری در بخش اقتصاد دارند، تقاضای اقدام فوری و مؤثر در زمینه مدیریت این شرایط و ارائه تدابیر راهبردی با هدف کنترل قیمت‌ها و برخورد با متخلفین را داریم.

به‌طور قطع، ضعف در قانون‌گذاری یا وجود خلأهای قانونی که امکان سوءاستفاده را فراهم می‌آورد، یکی از عوامل دخیل در این موضوع است. قوانین ناکارآمد یا قدیمی نمی‌توانند پاسخگوی پیچیدگی‌های بازارهای سیال و در هم تنیده امروزی، علی‌الخصوص در شرایط بحرانی نظیر جنگ باشند و گاهی حتی بستری برای رانت و فساد فراهم می‌کنند. از سوی دیگر، حتی با وجود قوانین مترقی، ضعف در نظارت یا عدم‌اجرای قاطعانه آن، عملاً قانون را بی‌اثر می‌کند.

تجربه و شواهد میدانی نشان می‌دهد در بسیاری از موارد، قوانین موجود ظرفیت لازم برای کنترل بازار را دارند، اما ضعف در اجرا و نظارت، این ظرفیت را عقیم می‌گذارد. عواملی چون کمبود نیروی انسانی متخصص در نهادهای نظارتی، نبود هماهنگی میان دستگاه‌های مختلف، و سایر مسائل از این دست مانع از اجرای صحیح قوانین می‌شوند. بنابراین، می‌توان گفت که ضعف در نظارت و اجرا، به‌طور ملموس‌تری، مهم‌ترین مانع در کنترل قیمت‌ها در شرایط کنونی محسوب می‌شود؛ چراکه حتی بهترین قوانین نیز بدون نظارت و اجرای دقیق، تنها فرقه‌های روی کاغذند و تأثیری در بهبود وضعیت بازار نخواهند داشت. رفع این نقیصه نیازمند عزمی جدی برای تقویت نهادهای نظارتی، افزایش شفافیت، و برخورد قاطع با هر گونه تخلف اقتصادی است.

مجلس برای مهار نوسانات بازار و حمایت واقعی از معیشت مردم مهم ابزارهای فوری و عملی در اختیار دارد که هنوز به‌طور کامل به کار گرفته نشده است؟

مجلس شورای اسلامی با در اختیار داشتن ابزارهای قانونی و نظارتی می‌تواند نقش مؤثری در مهار نوسانات بازار و حمایت واقعی از معیشت مردم داشته باشد. یکی از مهم‌ترین ابزارهای مجلس، تقویت نظارت بر اجرای قوانین موجود است. همان‌طور که پیش‌تر نیز اشاره شد، بسیاری از قوانین برای کنترل بازار و حمایت از مصرف‌کننده وجود دارند، اما ضعف در نظارت و اجرا مانع اثربخشی آنها شده است. مجلس می‌تواند با فعال‌سازی کمیسیون‌های تخصصی خود، تشکیل کارگروه‌های ویژه، و الزام دولت به ارائه گزارش‌های مستمّر در خصوص اقدامات انجام شده برای کنترل بازار، بر اجرای درست قوانین نظارت دقیق‌تری اعمال کند. همچنین، استفاده از ظرفیت تحقیق و تفحص مجلس برای شناسایی گلوگاه‌های فساد و ناکارآمدی در سیستم توزیع و عرضه کالا و خدمات اساسی و راهبردی، می‌تواند به رفع موانع کمک کند.

استفاده از اختیارات قانونی برای اصلاح و تکمیل قوانین در صورت وجود خلأ نیز امکان‌پذیر است. مجلس می‌تواند با اولویت‌دهی به طرح‌ها و لوایح مرتبط با تنظیم بازار، مانند طرح شفافیت مالی، اصلاح قوانین مربوط به احتکار و قاچاق کالا، و همچنین تسهیل فرآیندهای واردات کالاهای اساسی در صورت نیاز، به سرعت به نوسانات بازار واکنش نشان دهد. همچنین، مجلس می‌تواند با تصویب قوانین برای حمایت هدفمند از اقشار آسیب‌پذیر، از جمله اقشار کم‌درآمد و خانوارهایی که بیشترین فشار اقتصادی را تحمل می‌کنند، از طریق پرداخت یارانه مستقیم یا سبد کالای ویژه، به بهبود معیشت مردم کمک کند.

تعامل و هم‌افزایی با قوای مجریه و قضاییه نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. مجلس با برگزاری جلسات مشترک، ضمن طرح دغدغه‌ها و مطالبات مردم، راه‌حل‌های عملی و هماهنگ را برای

شما در یکی از سخنرانی‌های اخیرتان سنگر تولید را هم‌تراز با خطوط مقدم دفاعی دانستید؛ به عنوان نخستین پرسش بفرمایید برای تقویت این سنگر، چه حمایت‌های عملی و فوری از کارگران و تولیدکنندگان ضروری است؟ نمایندگان مجلس در این مسیر چه برنامه یا پیشنهادهای دارند؟

برای تقویت سنگر تولید که خط مقدم دفاع اقتصادی کشور است، حمایت‌های عملی و فوری از سوی دولت امری حیاتی و کاملاً ضروری است. تیم اقتصادی دولت باید با نگاهی استراتژیک، موانع تولید را که در شرایط جنگی تشدید می‌شوند، شناسایی و به سرعت برطرف کند. لازم است بسته‌های حمایتی مؤثر و قابل دسترس برای کارگران و تولیدکنندگان تدوین و اجرا شود. افزایش حداقل دستمزد‌ها باید متناسب با نرخ تورم واقعی و سبب معیشت خانوار باشد تا قدرت خرید اقشار مختلف به خصوص قشر کارگری حفظ شود. تقویت بیمه‌های بیکاری نیز مسئله دیگری است که در این شرایط ضروری است.

آنچه نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی پیگیر آن هستند اصلاح قوانین و ارائه پیشنهادهای است که به‌منظور کاهش فشار بر تولیدکنندگان و کارگران، ضروری است. نظارت دقیق‌تر و مستمّر بر عملکرد نهادهای اجرایی، برقراری ارتباط مستمّر و دوسویه با فعالان اقتصادی و تشکل‌های کارگری و شناسایی دقیق چالش‌ها و ارائه راهکارهای عملیاتی در کوتاه‌ترین زمان با هدف تاب‌آوری حکم‌تاری، ازجمله مواردی است که در دستور کار قرار دارد.

در بحران اخیر و جنگ تحمیلی، تولید و صنعت آسیب زیادی دید و این در حالی بود که از پیش این بخش مشکلات متعددی داشت. حال با توجه به شرایط جنگ اقتصادی، کدام صنایع کشور را راهبردی‌تر می‌دانید و به نظر شما باید در اولویت حمایت دولت و مجلس قرار گیرند؟

در حال حاضر، شناسایی و اولویت‌بندی صنایع راهبردی با هدف هدایت درست حمایت‌های فوری و ضروری، از اهمیت بالایی برخوردار است. در شرایط جنگی، تمرکز باید بر صنایعی باشد که در زنجیره تأمین ملی نقشی کلیدی ایفا می‌کنند، امنیت اقتصادی کشور را تضمین می‌کنند و قادر به ایجاد ارزش‌افزوده بالا و اشتغال پایدار در این وضعیت هستند. صنایع دفاعی و صنایع وابسته در این بخش، به‌عنوان خط مقدم تأمین امنیت کشور، در شرایط جنگی از اولویت بالایی برخوردارند. توانمندی در تولید تسلیحات، تجهیزات نظامی و حفظ آمادگی دفاعی، مستلزم سرمایه‌گذاری مستمّر و حمایت‌های ویژه‌تر است. در کنار آن، صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی نقشی حیاتی در تأمین انرژی کشور و ارزآوری ایفا می‌کنند. حفظ و ارتقاء ظرفیت‌های این بخش‌ها، نه‌تنها به پایداری اقتصادی کمک می‌کند، بلکه از فشارهای اقتصادی دشمنان نیز می‌کاهد. صنایع معدنی و فلزات نیز به‌دلیل وابستگی صنایع دیگر به مواد اولیه آنها، از اهمیت استراتژیک بالایی برخوردارند.

استخراج و فرآوری معادن، زمینه را برای توسعه صنایع پایین‌دستی فراهم کرده و در پایداری اشتغال بنگاه‌های اقتصادی نقش قابل‌توجهی دارند. همچنین، بخش کشاورزی و صنایع غذایی، ضامن امنیت غذایی کشور و تأمین نیازهای اولیه جمعیت در شرایط بحرانی هستند. حمایت هدفمند و هوشمندانه از این صنایع، می‌تواند به عبور موفقیت‌آمیز کشور از بحران‌های اقتصادی و دفاعی کمک شایانی کند. افزایش تاب‌آوری و درعین‌حال توجه به معیشت تمامی گروه‌های فعال در بخش صنعت و تولید، دو مولفه بسیار مهم در این شرایط هستند.

شما بازدید هم از مجموعه سمتکو داشتید. تجربه شرکت‌هایی مانند سمتکو در داخلی‌سازی چه درس‌هایی برای سایر صنایع کشور دارد و چگونه می‌توان این الگو را تعمیم داد؟

بازدید از «سمتکو» و بررسی تجربیات موفق این مجموعه در حوزه داخلی‌سازی، پنجره‌ای نو به‌سوی خودکفایی صنعتی و کاهش وابستگی به خارج گشوده است، به‌ویژه در شرایط کنونی که کشور با جنگ اقتصادی و فشارهای بین‌المللی مواجه است. سمتکو الگویی است که می‌توان مجروری بودن نوآوری، سرمایه‌گذاری بر دانش بومی، و همکاری نزدیک با مراکز علمی و دانشگاهی را به صورت عینی دید و تسری داد. این شرکت با تمرکز بر شناسایی نیازهای حیاتی و پیچیده صنعتی که پیش از این صرفاً از خارج تأمین می‌شد، توانسته است با اتکا به توانمندی‌های داخلی، راه‌حل‌های بومی و کارآمدی ارائه دهد.

تعمیم این الگو به سایر صنایع کشور نیازمند رویکردی چندوجهی است. اولاً ایجاد بسترهای قانونی و حمایتی مناسب توسط دولت و مجلس برای تشویق و تسهیل فرآیند داخلی‌سازی، ازجمله ارائه تسهیلات مالی، معافیت‌های مالیاتی و اولویت‌دهی به تولیدکنندگان داخلی. ثانیاً تقویت ارتباط میان صنعت و دانشگاه و مراکز تحقیقاتی برای تجاری‌سازی یافته‌های علمی و پژوهشی و هدایت آنها به سمت حل مشکلات صنعتی. ثالثاً تربیت نیروی انسانی متخصص و ماهر که بتواند چرخ‌های صنایع داخلی را

حمایت از صنعت و تولید داخلی، نه‌تنها یک اولویت اقتصادی، بلکه یک ضرورت راهبردی برای حفظ استقلال و اقتدار ملی است

افزایش تاب‌آوری و توجه به معیشت تمامی گروه‌های فعال در بخش صنعت و تولید، دو مولفه بسیار مهم در جنگ اقتصادی هستند